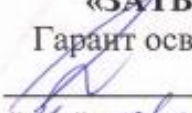

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра соціально-гуманітарних та правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми
 Р.Б. Кожухівська
«31» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

Освітній рівень: *перший (бакалаврський)*

Галузь знань: *24 «Сфера обслуговування»*

Спеціальність: *242 «Туризм»*

Освітньо-професійна програма: *«Туризм»*

Факультет: *менеджменту*

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія та культура України» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 15 с.

Розробник: к.і.н., доцент кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

 В.І. Доморослий

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Протокол від « 31 » серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

 Л.В. Машковська

« 31 » серпня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту.

Протокол від « 31 » 08 2021 року № 1.

Голова М.О. Гоменюк

« 31 » 08 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань: <i>24 «Сфера обслуговування»</i>	<i>Обов'язкова</i>
Модулів – 1	Спеціальність: <i>241 «Туризм»</i>	Рік підготовки: <i>I-й</i>
Змістових модулів – 3		Семестр: <i>1-й</i>
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		
Загальна кількість годин – 105		Лекції: <i>22 год.</i>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: <i>перший (бакалаврський)</i> Освітньо-професійна програма: <i>«Туризм»</i>	Практичні: <i>24 год.</i>
		Самостійна робота <i>59 год.</i>
		Вид контролю: <i>екзамен</i>

2. Мета, завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Історія та культура України» є сприяння здобуттю студентами знань про закономірності виникнення та хід історичного процесу; причини, устрій держави: розкриття шляхів використання отриманих знань для вирішення проблем суспільного розвитку.

Основні завдання вивчення дисципліни «Історія та культура України» є опанування студентами суті історичних процесів, що відбувалися в Україні від найдавніших часів до сьогодення, усвідомлення їх об'єктивного характеру, взаємозв'язку та взаємозалежності, оволодіння студентами історичним фактажем; вивчення основних періодів розвитку української культури, проблеми етногенезу та культурогенезу українського народу, аналіз історичної специфіки української національної культурної традиції, що постає невід'ємною умовою формування ціннісних орієнтирів та гуманізації сучасного українського соціокультурного простору.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти. У структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми бакалавр, дисципліна «Історія та культура України» викладається на першому курсі у першому семестрі. Глибоке вивчення навчальної дисципліни сприяє опануванню наступних компонентів освітньої програми, яким вона передує: «Психологія», «Філософія та соціологія», «Правознавство».

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **оволодіти** такими **компетентностями**:

загальні:

– здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

– здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі

знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

фахові:

- здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;
- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;
- здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;
- здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Програмні результати навчання:

- проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття;
- діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СТАРОДАВНЯ ТА СЕРЕДНЬОВІЧНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Тема 1. Початки формування державності на українських землях.

Стародавня культура України

Територія України територіально-адміністративний поділ. Перші поселення. Суспільні поділи праці та їх наслідки. Суспільно-політичний устрій. Періодизація історії України та її структура. Історіографія.

Трипільський період. Державні утворення кочових народів на території України. Царство скіфів та його устрій. Античні міста держави Північного Причорномор'я. Античні впливи в українській культурі.

Тема 2. Середньовічна Україна

Причини, хід, етапи розвитку Київської Русі. Устрій Руської держави. Етнічні процеси в Київській Русі. Творення українського етносу.

Феодалне роздроблення: причини, наслідки. Галицько-Волинське князівство – нова європейська держава: устрій, політика. Занепад Русі: причини, наслідки. Середньовічна культура України: мова, писемність, література, образотворче мистецтво і архітектура.

Тема 3. Історичні та культурні реалії в Україні у II пол. XIV – I пол. XVII ст.

Послаблення українських князівств, входження Волині, Полісся, Київщини, Брацлавщини і Чернігово-Сіверщини до складу Литовського князівства. Формування поліетнічної литовсько-українсько-білоруської держави з елементами федеративного устрою і автономією українських і білоруських земель. Кревська (1385 р.) унія між Литвою і Польщею.

Підписання Люблінської унії (1569 р.) та її наслідки для українських земель. Культура українського Ренесансу другої пол. XV – першої пол. XVII ст.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ЗА НОВОЇ ДОБИ

Тема 4. Козацько-Гетьманська доба

Зародження та еволюція українського козацтва. Запорозька Січ – ядро формування власної держави. Суспільно-політична та економічна організація українського козацтва.

Вплив козацтва на формування національної самосвідомості народу. Запорозька Січ у міждержавних відносинах Європи та Азії.

Козацько-селянські повстання кінця XVI середини XVII ст. та їх наслідки. «Ординація Війська Запорозького» (1638).

Причини, характер, рушійні сили національної революції.

Розгортання національно-визвольної і соціальної боротьби. Укладення Зборівської угоди. Державницькі процеси у Гетьманщині. Погіршення геополітичного становища. Переяславська рада: умови, політико-правове значення. Криза Гетьманщини. Руїна.

Гетьман в екзилі П. Орлик та його Конституція.

Продовження процесу інкорпорації України до складу Російської імперії. Ліквідація царизмом автономії України. Внесок козацтва в національну культуру.

Тема 5. Національно-культурне відродження в Україні наприкінці XVIII – XIX ст.

Соціально-економічні та політичні причини другого національно-культурного Відродження в Україні; особливості розвитку культури України в умовах перебування її у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Мистецтво України 1 пол. 19 ст: особливості архітектури (Київ, Харків), образотворче мистецтво (Т.Г.Шевченко та його соратники).

Становлення Громадівського руху в Україні, їх видавнича діяльність в 60-70-х рр. XIXст. Репресії російського уряду щодо розвитку української культури Валуївський (1863 р. та Емський (1876 р). укази).

Становлення ідей українського суверенітету. Виникнення політичних партій та рухів на рубежі XIX – XX ст.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. УКРАЇНА В ДОБУ НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

Тема 6. Відродження Української держави на початку XX ст.

Розквіт модернізму

Соціально-економічні та політичні чинники національно-визвольного руху на передодні національної революції.

Створення Української Центральної ради та її діяльність. Українська держава гетьмана П. Скоропадського. Політика Директорії та її наслідки.

Утвердження більшовицької влади в Україні.

Національно-визвольний рух на землях Західної України.

Поразка української національно-демократичної революції: причини, наслідки. Культура доби національно визвольних змагань.

Український модернізм.

Тема 7. Україна у добу тоталітаризму

Українські землі у складі тоталітарних держав у міжвоєнний період (1919 – 1939 рр.). Українські землі у складі тоталітарної держави СРСР. Західноукраїнські землі у складі Польщі, Чехословаччини, Румунії.

Україна у роки Другої світової війни (1.09.1939 – 2.09.1945 рр.). Україна у складі СРСР другої пол. XX ст..

Тема 8. Національно-державне відродження України кінця XX – початку XXI ст.

Україна незалежна(кінець XX – початок XXI ст.). Проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р.. Державне будівництво незалежної України; - зовнішньо-політична доктрина незалежної України: східноазійський, західноєвропейський вектори; - «Революція Гідності» 2013-2014 рр. Російська агресія 2014-2021 рр.; - Україна: перспективи і проблеми сучасності. Українська культура від соціалістичного реалізму до постмодерну.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Історія та культура України						
Змістовий модуль 1. Стародавня Середньовічна історія України						
Тема 1. Початки формування державності на українських землях. Стародавня культура України.	11	2	2	—	—	7
Тема 2. Середньовічна Україна	11	2	2	—	—	7
Тема 3. Історичні та культурні реалії в Україні у II пол. XIV – I пол. XVII ст.	11	2	2	—	—	7
Разом за змістовим модулем 1	33	6	6			21
Змістовий модуль 2. Українські землі за Нової доби						
Тема 4. Козацько-Гетьманська доба.	11	2	2	—	—	7
Тема 5. Національно-культурне відродження в Україні наприкінці XVIII – XIX ст.	13	2	4	—	—	7
Разом за змістовим модулем 2	24	4	6			14
Змістовий модуль 3. Україна в добу Новітньої історії						
Тема 6. Відродження Української держави на початку XX ст. Розквіт модернізму.	15	4	4	—	—	7
Тема 7. Україна у добу тоталітаризму.	15	4	4	—	—	7
Тема 8. Національно-державне відродження України кінця XX – початку XXI ст.	18	4	4	—	—	10
Разом за змістовим модулем 3	48	12	12	—	—	24
Усього годин	105	22	24	—	—	59

5. Теми практичних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Стародавня та Середньовічна історія України		
1	Тема 1. Стародавня історія України 1. Територія України територіально-адміністративний поділ. Перші поселення. Суспільні поділи праці та їх наслідки. Суспільно-політичний устрій. 2. Періодизація історії України та її структура. Історіографія. 3. Трипільський період.	2
2	Тема 2. Київська Русь 1. Слов'яни: походження, розселення. Протодержавні утворення на українських землях. 2. Причини, хід, етапи розвитку Київської Русі. Устрій Руської держави. 3. Етнічні процеси в Київській Русі. Творення українського етносу. 4. Монголотатарська навала. Вплив Золотої Орди на політичне життя українських земель. 5. Феодальне роздроблення: причини, наслідки. Галицько-Волинське князівство – нова європейська держава: устрій, політика. Занепад Русі: причини, наслідки.	2
3	Тема 3. Козацька доба в Україні. 1. Зародження та еволюція українського козацтва. Запорозька Січ – ядро формування власної держави. 2. Суспільно-політична та економічна організація українського козацтва. 3. Вплив козацтва на формування національної самосвідомості народу. Запорозька Січ у міждержавних відносинах Європи та Азії. 4. Козацько-селянські повстання кінця ХУІ середини ХУІІ ст. та їх наслідки. «Ординація Війська Запорозького» (1638).	2
Змістовий модуль 2. Українські землі за Нової доби		
4	Тема 4. Доба української національної революції середина та другої половини ХVІІІ ст. Українська державність у ХVІІІ ст. 1. Причини, характер, рушійні сили національної революції. 2. Розгортання національно-визвольної і соціальної боротьби. Укладення Зборівської угоди. Державницькі процеси у Гетьманщині. 3. Погіршення геополітичного становища. Переяславська рада: умови, політико-правове-значення. 4. Криза Гетьманщини. Руїна.	2
5	Тема 5. Українське національне відродження у ХІХ ст. 1. Політичні та економічні наслідки остаточної втрати Україною автономії. Політизація національного руху в Україні. 2. Зародження перших політичних організацій. Вплив європейських революцій 1848-1849 рр. на політичне життя в українських землях. 3. Скасування кріпацтва та реформи в Україні. 4. Громадівський та народницький рухи. 5. Започаткування руху за політичну незалежність України.	4
Змістовий модуль 3. Україна в добу Новітньої історії		
6	Тема 6. Національно-демократична революція. Боротьба за державність (1917-1920 рр.). 1. Соціально-економічні та політичні чинники національно-	4

	визвольного руху на передодні національної революції. 2. Створення Української Центральної ради та її діяльність. 3. Українська держава гетьмана П. Скоропадського. 4. Політика Директорії та її наслідки. 5. Утвердження більшовицької влади в Україні.	
7	Тема 7. Політичне становище України у Другій світовій війні. Соціально-економічний стан у другій половині. XX ст. 1. Україна в планах нацистського керівництва. Політичні процеси в Україні в період німецької окупації. 2. Створення УПА. 3. Звільнення України від окупації. Закінчення Другої світової війни та її політичні наслідки для України. 4. Українські землі в період «Відлиги». 5. Спроба реформування тоталітарного режиму у другій половині 60-на початку 70-их рр.. XX ст..	4
8	Тема 8. Україна в добу суверенітету 1. Проголошення незалежності України. Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 грудня 1991 р. 2. Соціально-економічне та політичне життя у 90-ті рр.. XX ст.. 3. Основні події політичного життя України 2000-2021 рр. 4. Економічна політика української держави на сучасному етапі. 5. Зовнішньо-політична стратегія України на сучасному етапі.	4
Всього		24

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стародавня історія України	4
2	Київська Русь	4
3	Галицько-Волинська держава	4
4	Українські землі під владою Литви та Польщі	4
5	Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення козацької держави	4
6	Соціально – економічний та політичний розвиток України у др. п. XVII ст.- XVIII ст..	4
7	Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій XIX столітті	4
8	Україна на початку XX ст.	4
9	Україна напередодні та в роки I світової війни	4
10	Закріплення Радянської влади в Україні (1929-1938 рр).	4
11	Західноукраїнські землі у 1921 – 1939 рр.	4
12	Україна в роки II світової війни (1939 - 1945 рр.)	5
13	Україна в період загострення кризи радянської системи (сер. 60-х поч. 80-х рр.)	5
14	Розпад СРСР і відродження незалежності України (1985 -1991 рр.)	5
Усього		59

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Історія та культура України» використовуються наступні методи навчання: тематичні, проблемні лекції, практичні заняття із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів; інтерактивні заняття; індивідуальні заняття із підготовкою рефератів; консультації з викладачами; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.

8. Методи контролю

Поточне усне та письмове опитування, модульний контроль, тестовий контроль, презентація наукових робіт, рефератів тощо. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

Модульний контроль проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формує цей модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів.

Підсумковий контроль – екзамен.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний) контроль															Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	MK1	T4	T5	T5	T6	T6	MK2	T7	T7	T8	T8	MK3		
4	4	4	7	4	4	4	4	4	7	4	4	4	4	8	30	100

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Доморослий В.І. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з дисципліни «Історія та культура України» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 15 с.;

2. Доморослий В.І. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Історія та культура України» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 14 с.;

3. Доморослий В.І. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Історія та культура України» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 51 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Аркас М. Історія України-Русі. К.: Вид-во «Наш формат», 2021. 436 с.
2. Білоцерківський В.Я. Історія України. К.: Центр учбової літератури, 2007. 535 с.
3. Бойко О. Новітня історія України 2014-2019 рр. К.: Альма-Матер, 2020. 160 с.
4. Вятрович В. Нотатки з кухні «переписування історії». К.: Вид-во «Наш формат», 2021. 528 с.
5. Вятрович В. Україна. Історія з грифом секретно. К.: Знання, 2014. 512 с.
6. Голубець М. Велика історія України. К.: «Центр навчальної літератури», 2019. 400 с.
7. Грицак Я. Нарис історії України. К.: Yakaboo Publsshing, 2019. 656 с.
8. Грушевський М. Ілюстрована історія України. К.: «Наукова думка», 1992. 167 с.
9. Дорошко М. Історія України. К.: «Самміт-книга», 2021. 472 с.
10. Качкан В. Історія України. К.: Знання, 2018, 360 с.
11. Коструба Т. Нарис історії України. Л.: ЦУЛ. 2020. 298 с.
12. Костюк М.В., Гарбар О.П. Історія та культура України. Умань: ВПЦ «Візаві» (Видавець Сочінський М. М.), 2020. 284 с.
13. Плохій С. Брама Європи. К.: Знання, 2016. 496 с.

Допоміжна

1. Баран В. К. Україна після Сталіна: Нарис історії 1953-1985 рр. Л.: Свобода, 1992. 149 с.
2. Брайчевський М. Приєднання чи возз'єднання? Л.: Україна, 1991. 257 с.
3. Брицький П.П. Україна у Другій світовій війні (1939-1945 рр.) Чернівці: ЧДУ ім. Ю. Федьковича, 1995. 257 с.
4. Ганжа О. Українське селянство у боротьбі проти тоталітарного режиму. *Історія України*, 2000. №45. С.44-51.
5. Доморослий В.І. Основи демократії (для студентів неспеціальних факультетів усіх форм навчання): Навчальний посібник. Умань: ВЦ «Візаві», 2021. 156 с.
6. Доморослий В.І. Малоросійство та його прояви у суспільному житті України на початку ХХ ст. *Етнічна історія народів Європи: Збірник наукових праць*. Вип. 60. Київ, 2020. С. 64-71.
7. Доморослий В.І. Журнал «Украинский вестник» про діяльність Іллі Шрага у І Державній Думі Російської імперії. *Етнічна історія народів Європи: Збірник наукових праць*. Вип. 63. Київ, 2021. С. 99-105.
8. Доморослий В.І. Діяльність українських депутатів щодо вирішення національного питання у другій Державній Думі Російської імперії. *Емінак: науковий щоквартальник*. 2017. № 2 (18). Т. 1. С. 32-39.

9. Доморослий В.І. Діяльність української парламентської громади щодо виборення політичних прав і свобод у II Державній Думі. *Етнічна історія народів Європи: Збірник наукових праць*. Вип. 51. Київ, 2017. С. 53-59.

10. Доморослий В.І. Українська парламентська еліта та її діяльність у боротьбі за вирішення політичних прав і свобод у діяльності першої Державної Думи Російської імперії (1906 р). *Емінак: науковий щоквартальник*. 2018. №1 (21) Т. 1. С. 59-67.

11. Доморослий В. І. Українські землі у виборах до II Державної Думи Росії: процес, наслідки. *Етнічна історія народів Європи: Збірник наукових праць*, 2019. Вип. 57. С. 87-93.

12. Доморослий В.І. Українські депутати у боротьбі за вирішення освітніх питань у діяльності другої Державної Думи Російської імперії. *Етнічна історія народів Європи: Збірник наукових праць*, 2019. Вип. 59, С. 70-72.

13. Доморослий В.І. Українська парламентська громада у I та II державних Думах Росії (1906-1907 рр.). Умань: ФОП Жовтий О.О., 2013. 131 с.

14. Доморослий В.І. Історія української культури. Курс лекцій. Умань.: ВНП «Візаві», 2015. 218 с.

15. Доморослий В.І. Історія української культури. Курс лекцій. Умань.: ВНП «Візаві», 2015. 218 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту»: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> 23.

2. Закон України «Про освіту»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1060-12#Text>

3. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: URL: <https://mon.gov.ua/ua>

4. Національна доктрина розвитку освіти в Україні: URL: https://pidru4niki.com/15970122/pedagogika/natsionalna_doktrina_rozvitku_osviti_vityag

5. Наукова бібліотека УНУС – <http://library.udau.edu.ua/>

6. www.litopys.org.ua

7. www.history.org.ua

8. www.nbuv.gov.ua

9. www.nplu.org.ua

10. www.iananu.kiev.ua

11. www.istpravda.com.ua/tags/tag_історія+України/

12. www.ukrainehistory.narod.ru/

13. www.novamova.com.ua

13. Зміни в робочій програмі

В робочій програмі відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм» уточнено компетентності та програмні результати навчання, розширено питання «Основні події політичного життя України 2000-2021 рр.», оновлено методичне забезпечення та список рекомендованої літератури.